

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

11 квітня 2018 року
м. Київ

Справа № 911/4065/16

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:

Мачульського Г.М. – головуючого, Кушніра І.В., Краснова Є.В.

розглянувши у письмовому провадженні заяву Публічного акціонерного товариства "Обухівське" про перегляд постанови Вищого господарського суду України від 11.10.2017 у складі (головуючого судді - Данилової М.В., судді: Алеева І.В., Бакуліна С.В., Кравчук Г.А., Корсак В.А., Ходаківська І.П., Яценко О.В.) за позовом Публічного акціонерного товариства "Обухівське" до Головного управління Держгеокадастру у Київській області треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача – Ткаченко Галина Михайлівна, Товариство з обмеженою відповідальністю "Роза-Л" про визнання незаконним та скасування наказу та запису в Поземельній книзі,

ВСТАНОВИВ:

Звернувшись у суд з даним позовом, Публічне акціонерне товариство "Обухівське" (далі - позивач) просило визнати недійсним наказ Головного управління Держгеокадастру у Київській області (далі – відповідач) про надання земельної ділянки у власність №10-3625/15-16-сг від 13.03.2016 та скасувати у Поземельній книзі запис про надання земельної ділянки за кадастровим

*28*6483696*1*0*

номером 3223186200:05:008:0002 у приватну власність.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що позивач є правонаступником ВАТ "Обухівське", яке засноване рішенням Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській області від 05.05.2006 № 14-25-7/1 шляхом перетворення державного підприємства радгоспу-комбінату "Обухівський" у ВАТ "Обухівське", а також позивач є законним землекористувачем земель сільськогосподарського призначення державної власності, що знаходяться на території Нещерівської сільської ради Обухівського району Київської області в межах плану користування, що посвідчено Державним актом на право постійного користування серії II-KB №003263 від 13.02.1996 (далі - Державний акт). Відтак спірний наказ відповідача, на підставі якого було проведено реєстрацію права власності Ткаченко Галині Михайлівні на земельну ділянку за кадастровим номером 3223186200:05:008:0002 в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно за №13881305 від 23.03.2016, порушив право користування позивача земельною ділянкою на підставі чинного Державного акту, оскільки згідно статті 116 Земельного кодексу України земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні громадян або юридичних осіб, передаються у власність чи користування лише після припинення права власності чи користування ними в порядку, визначеному законом. Оскільки добровільна відмова позивача та/або рішення уповноваженого органу про вилучення земельної ділянки у розумінні статті 141 вказаного Кодексу відсутні, спірний наказ прийнятий з порушенням вимог чинного законодавства, а тому підлягає визнанню недійсним у судовому порядку.

Рішенням Господарського суду Київської області від 21.02.2017 (суддя Конюх О.В.) у задоволенні позову відмовлено.

Відмовляючи у задоволенні позову, суд першої інстанції виходив з того, що позивачем не доведені обставини, з якими він пов'язував недійсність спірного наказу відповідача, а оскільки вимога про скасування відповідного запису в Поземельній книзі є похідною від вимоги про визнання недійсним наказу, підстави для її задоволення відсутні. При цьому суд першої інстанції зробив висновок про те, що спір у даній справі виник між позивачем та громадянкою Ткаченко Галиною Михайлівною, яка є власницею спірної земельної ділянки, у зв'язку з чим вона мала б бути відповідачем у справі, яка повинна була розглядатися в порядку цивільного судочинства.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 21.06.2017 (судді: Разіна Т.І. – головуєчий, Чорна Л.В, Отрюх Б.В.) вище вказане рішення суду скасоване та прийнято нове, яким позов задоволено.

Скасовуючи рішення суду першої інстанції та приймаючи нове про задоволення

позову, апеляційний суд свій висновок мотивував тим, що під час прийняття відповідачем спірного наказу, останнім не було дотримано положень статей 116, 141, 149, 151, 79, 79-1 Земельного кодексу України, положень Законів України "Про землеустрій" та "Про державний земельний кадастр", а тому наказ підлягає визнанню недійсним. Також, апеляційний господарський суд послався на ухвалу Господарського суду Київської області від 05.06.2014 у справі № 911/2149/14, якою було вжито заходів забезпечення позову, відповідно до яких Управлінню Держземагенства в Обухівському районі Київської області, Головному управлінню Держземагенства у Київській області та/або Фізичній особі - підприємцю Макосій Наталії Василівні було заборонено здійснювати будь-які дії та приймати будь-які рішення з питань надання дозволу на розробку проектів землеустрою, розробки проектів землеустрою, затвердження або погодження будь-якої технічної документації та/або проектів землеустрою щодо земель, які знаходяться в постійному користуванні Публічного акціонерного товариства "Обухівське" на підставі: державного акта на право постійного користування землею серії II-KB № 003262, виданого 13.02.1996 Першотравенською сільською радою Обухівського району Київської області; державного акта на право постійного користування землею серії II-KB № 003263, виданого 13.02.1996 Нещерівською сільською радою Обухівського району Київської області; державного акта на право постійного користування землею серії II-KB № 003264, виданого 19.02.1996 Обухівською міською радою Обухівського району Київської області, вказав і про те, що спірний наказ відповідача було видано всупереч дії судової заборони. Таким чином, враховуючи зазначені обставини, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що одночасно підлягає задоволенню і вимога позивача про скасування в Поземельній книзі запису про надання земельної ділянки за кадастровим номером 3223186200:05:008:0002 у приватну власність, вчиненого на виконання недійсного наказу.

Постановою Вищого господарського суду України від 11.10.2017 цю постанову суду апеляційної інстанції скасовано, а рішення суду першої інстанції залишено в силі. Суд касаційної інстанції не погодився з висновком суду апеляційної інстанції з тих підстав, що згідно частини другої пункту 8 Перехідних положень, ст.ст.25, 118 Земельного Кодексу України, право працівників та пенсіонерів позивача на приватизацію його земель визнано законом та не залежить від волі юридичної особи сільськогосподарського акціонерного товариства, а тому передача земельної ділянки у власність особи, яка має право на земельну ділянку (пай), в порядку приватизації не потребує погодження її користувача та вилучення її у нього відповідним органом.

У заяві про перегляд постанови Вищого господарського суду України від 11.10.2017 Публічне акціонерне товариство "Обухівське" просить скасувати цю

постанову суду касаційної інстанції, а постанову суду апеляційної інстанції від 21.06.2017 залишити в силі. При цьому заявник посилається на неоднакове застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права у подібних відносинах, а саме, ст. 141 Земельного кодексу України, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах та невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

Ухвалою Касаційного господарського суду у складі Верховного суду від 09.02.2018 справу № 911/4065/16 Господарського суду Київської області допущено до провадження суду та відкрито провадження за заявою Публічного акціонерного товариства "Обухівське" про перегляд Верховним Судом постанови Вищого господарського суду України від 11.10.2017 у справі № 911/4065/16, а також витребувано із Господарського суду Київської області матеріали справи № 911/4065/16.

Ухвалою Касаційного господарського суду у складі Верховного суду від 12.03.2018 призначено справу № 911/4065/16 Господарського суду Київської області до розгляду та здійснення її перегляду без повідомлення та виклику учасників справи.

Товариством з обмеженою відповідальністю "Роза-Л" подані до Верховного Суду клопотання про розгляд справи з повідомленням та викликом учасників справи та про розгляд справи розширеним складом суду, які слід відхилити з огляду на таке.

Пунктом 1 частини першої Розділу XI Перехідних положень Господарського процесуального кодексу України, який набрав чинності з 15.12.2017, встановлено, що заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України у господарських справах, які подані та розгляд яких не закінчено до набрання чинності цією редакцією Кодексу, передаються до Касаційного господарського суду та розглядаються спочатку колегією у складі трьох або більшої непарної кількості суддів за правилами, що діяли до набрання чинності цією редакцією Кодексу. Такі заяви розглядаються без повідомлення та виклику учасників справи, за винятком випадку, коли суд з огляду на обставини справи ухвалить рішення про інше.

Положеннями пункту 16 статті 32 наведеного Кодексу визначено, що результати автоматизованого розподілу (повторного розподілу) справи оформлюються протоколом.

25.01.2018 протоколом автоматизованого розподілу судової справи між

суддями справі №911/4065/16 визначено колегію суддів Касаційного господарського суду у наступному складі суддів: Мачульський Г.М. – головуючий, Кушнір І.В., Краснов Є.В.

Таким чином для розгляду даної справи було визначено колегію у складі трьох суддів, яка у даному складі наведеними процесуальними рішеннями допустила справу до провадження та призначила її до розгляду без повідомлення та виклику учасників справи.

Відтак, підстави для розширеного складу суду та розгляду справи з повідомленням та викликом учасників справи, відсутні, оскільки Положенням про автоматизовану систему документообігу суду, яке затверджено Рішенням Ради суддів України 26.11.2010 N 30, у редакції від 02.03.2018, Господарським процесуальним кодексом України, який набрав чинності з 15.12.2017, не передбачено підстави для передачі даної справи на розгляд у розширеному складі з підстав наведених у клопотанні.

Також не вбачається наявності виняткового випадку для розгляду справи з повідомленням та викликом учасників справи. При цьому наявність чи відсутність такого клопотання учасника справи не може вплинути на рішення щодо призначення даної справи з викликом сторін, оскільки наведеними положеннями пункту 1 частини першої Розділу XI Перехідних положень Господарського процесуального кодексу України визначено, що вирішення цього питання залежить від конкретних обставин справи, а не від наявності клопотання про це, а у даній справі таких обставин не вбачається.

Подане позивачем клопотання про залучення науково-правового висновку, висновку експерта та інших документів, не може бути задоволено, з наступних підстав.

Згідно статті 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Відповідно до статті 19 Конституції України правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Оскільки положення розділу XII-2 Господарського процесуального кодексу

України у редакції до 15.12.2017 не передбачають можливості подання учасниками справи документів, вказане клопотання не підлягає задоволенню.

Перевіривши наведені у заяві обставини, Верховний Суд вважає, що заява підлягає задоволенню, виходячи з такого.

У справі, яка розглядається, судами встановлено, що рішенням Нещерівської сільської ради народних депутатів Обухівського району Київської області 5 сесії 22 скликання від 01.12.1995 "Про затвердження науково-технічної документації по виготовленню Державного акту на право постійного користування землею радгоспу - комбінату "Обухівський" Обухівського району Київської області" розглянуто розроблену Київським відділенням інституту землеустрою науково-технічну документацію по виготовленню Державного акта на право постійного користування землею радгоспу-комбінату "Обухівський", та керуючись Постановою Верховного Ради України від 18.12.1990 "Про земельну реформу" Нещерівська сільська рада народних депутатів вирішила затвердити науково-технічну документацію по виготовленню Державного акта на право постійного користування землею та надала в постійне користування радгоспу-комбінату "Обухівський" земельні ділянки загальною площею 1327,0 га (ріллі - 798,5 га, сіножатей - 446,2 га, пасовищ 19,0 га, лісів і інших лісовкритих площ 20,8 га, боліт - 1,1 га, під водою 21,8 га, під господарськими шляхами - 8,5 га, під виробничими будівлями і дворами - 7,4 га, під гідротехнічними спорудами- 3,3 га, відкритими землями без рослинного покриву - 0,4 га).

Також встановлено, що згідно Державного акта на право постійного користування землею серії II-КВ №003263 від 13.02.1996, виданого Нещерівською сільською радою Обухівського району Київської області та зареєстрованого в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею за №284, радгоспу-комбінату "Обухівське" було передано в користування 1327,0 га землі в межах згідно з планом користування для сільськогосподарського виробництва.

Відповідно до п.1.1 Статуту позивача, затвердженого зборами акціонерів Публічного акціонерного товариства "Обухівське" протокол №9 від 18.10.2013, позивач є правонаступником Відкритого акціонерного товариства "Обухівське", що засноване рішенням Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській області від 05.05.2006 №14-25-7/1 шляхом перетворення Державного підприємства радгоспу-комбінату "Обухівський" у Відкрите акціонерне товариство "Обухівське" відповідно до законів України "Про приватизацію державного майна" та "Про господарські товариства".

Розпорядженням Обухівської районної держадміністрації Київської області від

28.03.2012 №385 "Про надання дозволу на розроблення проекту приватизації земель Публічного акціонерного товариства "Обухівське" для ведення товарного сільськогосподарського виробництва в адміністративних межах Обухівської міської, Першотравенської та Нещерівської сільських рад" надано дозвіл на розроблення проекту приватизації земель Публічного акціонерного товариства "Обухівське" для ведення товарного сільськогосподарського виробництва за рахунок земель, що перебувають у постійному користуванні цього товариства, яке є правонаступником радгоспу-комбінату "Обухівський" на підставі статуту Публічного акціонерного товариства "Обухівське", згідно з Державними актами на право постійного користування землею серії II-KB №№003264, 003262, 003263 та зареєстрованих в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею від 13.02.1996 №1, від 19.02.1996 №26 та від 16.02.1996 №284 відповідно, розташованих в адміністративних межах Обухівської міської, Першотравенської та Нещерівської сільських рад Обухівського району Київської області.

Розпорядженням Обухівської районної державної адміністрації Київської області від 08.12.2015 №365 "Про затвердження проекту приватизації земель Публічного акціонерного товариства "Обухівське" для ведення товарного сільськогосподарського виробництва в адміністративних межах Обухівської міської, Нещерівської та Першотравенської сільських рад" затверджено проект приватизації земель Публічного акціонерного товариства "Обухівське", розташованих в адміністративних межах Обухівської міської, Нещерівської та Першотравенської сільських рад Обухівського району Київської області для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Наказом відповідача від 13.03.2016 "Про надання земельної ділянки у власність", відповідно до п.8 Перехідних положень Земельного кодексу України, статей 15-1, 25, 79-1, 118, 122 Земельного кодексу України, Положення "Про Головне управління Держгеокадастру у Київській області", затвердженого наказом Держгеокадастру від 03.03.2015 №24, було вирішено надати гр. Ткаченко Галині Михайлівні у власність земельну ділянку площею 3,6003 га (кадастровий номер 3223186200:05:008:0002) із земель сільськогосподарського виробництва, що розташована на території Нещерівської сільської ради Обухівського району Київської області.

Апеляційним судом встановлено, що згідно листа Державного підприємства "Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою" від 22.11.2016 № 01/03-05/617 земельна ділянка (кадастровий номер 3223186200:05:008:0002) знаходиться на території Нещерівської сільської ради Обухівського району Київської області в межах земельної ділянки, що належить

позивачу на підставі Державного акта, а факт накладення земельної ділянки з вказаним кадастровим номером в межах земельної ділянки, що належить позивачу, підтверджується Зведеним інвентаризаційним планом ДП "Київський інститут землеустрою".

Також встановлено, що ухвалою Господарського суду Київської області від 05.06.2014 у справі № 911/2149/14, з урахуванням заяви про виправлення описки від 05.06.2014, було вжито заходів забезпечення позову, відповідно до яких Управлінню Держземагенства в Обухівському районі Київської області, Головному управлінню Держземагенства у Київській області та/або Фізичній особі - підприємцю Макосій Наталії Василівні було заборонено здійснювати будь-які дії та приймати будь-які рішення з питань надання дозволу на розробку проектів землеустрою, розробки проектів землеустрою, затвердження або погодження будь-якої технічної документації та/або проектів землеустрою щодо земель, які знаходяться в постійному користуванні публічного акціонерного товариства "Обухівське" на підставі: державного акта на право постійного користування землею серії II-KB № 003262, виданого 13.02.1996 Першотравенською сільською радою Обухівського району Київської області; державного акта на право постійного користування землею серії II-KB № 003263, виданого 13.02.1996 Нещерівською сільською радою Обухівського району Київської області; державного акта на право постійного користування землею серії II-KB № 003264, виданого 19.02.1996 Обухівською міською радою Обухівського району Київської області. Відповідно до резолютивної частини ухвали, остання набирає законної сили з дня її винесення судом і відповідно до Закону України "Про виконавче провадження" є виконавчим документом зі строком пред'явлення до виконання до 05.06.2015.

Крім того, апеляційним судом встановлено, що спірне рішення Обухівської райради від 27.12.2013 №428.29.У1 "Про затвердження проекту приватизації земель ПАТ "Обухівське" припинило свою дію на підставі постанови Вищого господарського суду України від 12.08.2016 справі №911/2149/14. Отже, на момент прийняття відповідачем 13.03.2016 оскаржуваного наказу, ухвала Господарського суду Київської області від 05.06.2014 у справі № 911/2149/14 про вжиття заходів забезпечення позову була чинною, а тому також підлягала врахуванню відповідачем при здійсненні своєї діяльності.

Частиною першою статті 79 Земельного кодексу України передбачено, що земельна ділянка - це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними щодо неї правами.

Приписами статті 79¹ вказаного Кодексу встановлено, що формування земельної ділянки полягає у визначенні земельної ділянки як об'єкта цивільних прав.

Формування земельної ділянки передбачає визначення її площі, меж та внесення інформації про неї до Державного земельного кадастру (ч.1). Формування земельних ділянок здійснюється шляхом визначення меж земельних ділянок державної чи комунальної власності за проектами землеустрою щодо впорядкування територій населених пунктів, проектами землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб, проектами землеустрою щодо приватизації земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій (ч.2). Сформовані земельні ділянки підлягають державній реєстрації у Державному земельному кадастрі (ч.3). Земельна ділянка вважається сформованою з моменту присвоєння їй кадастрового номера (ч.4). Винесення в натуру (на місцевість) меж сформованої земельної ділянки до її державної реєстрації здійснюється за документацією із землеустрою, яка стала підставою для її формування (ч.7).

Пунктом 3.12 Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками, затвердженої наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 18.05.2010 № 376 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16.06.2010 за N 391/17686 передбачено, що закріплення межовими знаками меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) здійснюється виконавцем у присутності власника (користувача) земельної ділянки, власників (користувачів) суміжних земельних ділянок або уповноваженою ним (ними) особою.

Згідно статті 116 Земельного кодексу України громадяни та юридичні особи набувають права власності та права користування земельними ділянками із земель державної або комунальної власності за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень, визначених цим Кодексом, або за результатами аукціону. Набуття права власності громадянами та юридичними особами на земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації, відбувається в порядку, визначеному частиною першою статті 128 цього Кодексу (ч.1). Безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян провадиться у разі: а) приватизації земельних ділянок, які перебувають у користуванні громадян; б) одержання земельних ділянок внаслідок приватизації державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій; в) одержання земельних ділянок із земель державної і комунальної власності в межах норм безоплатної приватизації, визначених цим Кодексом (ч.3). Земельні ділянки, які перебувають у власності чи користуванні громадян або юридичних осіб, передаються у власність чи користування за рішенням органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування лише після припинення права власності

чи користування ними в порядку, визначеному законом (ч.5).

Статтею 141 наведеного Кодексу унормовано, що підставами припинення права користування земельною ділянкою є: а) добровільна відмова від права користування земельною ділянкою; б) вилучення земельної ділянки у випадках, передбачених цим Кодексом; в) припинення діяльності релігійних організацій, державних чи комунальних підприємств, установ та організацій.

Таким чином, припинення права користування земельною ділянкою з підстави припинення установи допускається лише у випадку, коли припинення останньої виключає правонаступництво.

Подібна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду України від 21.02.2011 у справі №21-За11, яким зроблено правовий висновок про те, що підставою припинення права користування земельною ділянкою може бути виключно ліквідація юридичної особи.

Відповідно до статті 149 вказаного Кодексу земельні ділянки, надані у постійне користування із земель державної та комунальної власності, можуть вилучатися для суспільних та інших потреб за рішенням органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування на підставі та в порядку, передбачених цим Кодексом (ч.1). Вилучення земельних ділянок провадиться за згодою землекористувачів на підставі рішень Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, сільських, селищних, міських рад відповідно до їх повноважень (ч.2). Сільські, селищні, міські ради вилучають земельні ділянки комунальної власності відповідних територіальних громад, які перебувають у постійному користуванні, для всіх потреб, крім особливо цінних земель, які вилучаються (викупаються) ними з урахуванням вимог статті 150 цього Кодексу (ч.3).

Статтею 104 Цивільного кодексу України передбачені умови припинення юридичної особи, а статтею 108 цього Кодексу передбачене перетворення юридичної особи. Ці дії мають різні юридичні наслідки. У разі перетворення до нової юридичної особи переходять усе майно, усі права та обов'язки попередньої юридичної особи. Відповідно до положень статті 177 Цивільного кодексу України об'єктами цивільних прав є речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права. Згідно статті 181 вказаного Кодексу до нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) - належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

Пунктами 60-62 Порядку ведення Державного земельного кадастру,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051 встановлено, що запис у Поземельній книзі скасовується (поновлюється) Державним кадастровим реєстратором на підставі рішення суду. Скасування (поновлення) запису в Поземельній книзі здійснюється шляхом внесення до Державного земельного кадастру відомостей про його скасування (поновлення) із зазначенням дати та підстави для скасування (поновлення), посади, прізвища та ініціалів Державного кадастрового реєстратора, який скасував (поновив) запис, та формування з використанням програмного забезпечення Державного земельного кадастру нових аркушів Поземельної книги, які засвідчуються: в електронній (цифровій) формі - електронним цифровим підписом Державного кадастрового реєстратора; у паперовій формі - підписом Державного кадастрового реєстратора та скріплюються його печаткою. Державний кадастровий реєстратор письмово повідомляє протягом трьох робочих днів особу, на яку зареєстрована земельна ділянка, про скасування (поновлення) запису за формою згідно з додатком 10.

Пунктом 113 Порядку передбачено, що після отримання від органу державної реєстрації прав інформації в порядку інформаційного обміну Державний кадастровий реєстратор протягом двох робочих днів з моменту її отримання перевіряє відповідність відомостей Державного земельного кадастру відомостям про земельну ділянку, внесеним до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, шляхом безпосереднього доступу до цього Реєстру та у разі невідповідності зазначених відомостей повідомляє про це суб'єкту, який здійснює повноваження у сфері державної реєстрації прав, за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру.

При цьому відповідно до правової позиції Верховного Суду України, викладеній у постанові від 21.02.2011 у справі №21-За11, підставою припинення права користування земельною ділянкою може бути виключно ліквідація юридичної особи.

У даній справі, що переглядається, колегія не вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду України.

Враховуючи викладене, Верховний Суд погоджується з висновком суду апеляційної інстанції про те, що спірний наказ відповідача був прийнятий з порушенням вимог земельного законодавства, оскільки позивач є законним користувачем земельної ділянки, так як до нього перейшли усі майнові права попередника шляхом правонаступництва, що підтверджується статутом позивача.

З огляду на наведене, висновок апеляційного господарського суду про наявність підстав для визнання недійсним спірного наказу та скасування відповідного запису в Поземельній книзі, є обґрунтованим, оскільки право позивача користування земельною ділянкою не є припиненим, в силу правонаступництва, відсутності добровільної відмови землекористувача та рішення відповідного органу про вилучення з користування у позивача спірної земельної ділянки.

Отже, Вищий господарський суд України помилково скасував постанову суду апеляційної інстанції, тому постанова суду касаційної інстанції підлягає скасуванню, а постанову суду апеляційної інстанції слід залишити в силі.

Підпунктом "б" пункту 2 частини другої статті 111²⁵ Господарського процесуального кодексу України, у редакції чинній до 15.12.2017, передбачено, що за наявності підстав, передбачених пунктами 1 - 3 частини першої статті 111¹⁶ цього Кодексу, суд має право у разі неправильного застосування судом (судами) норми матеріального права, що призвело до неправильного вирішення спору, скасувати судові рішення (судові рішення) та залишити в силі судові рішення (судові рішення), що було помилково скасовано судом апеляційної та/або касаційної інстанції.

Відповідно до статті 49 Господарського процесуального кодексу України, у редакції чинній до 15.12.2017, стороні, на користь якої відбулося рішення, господарський суд відшкодовує судовий збір за рахунок другої сторони і в тому разі, коли друга сторона звільнена від сплати судового збору. Якщо суд апеляційної або касаційної інстанції чи Верховний Суд України, не передаючи справи на новий розгляд, змінює рішення або ухвалює нове, суд відповідно змінює розподіл судових витрат.

Таким чином, з Головного управління Держгеокадастру у Київській області підлягають стягненню на користь Публічного акціонерного товариства "Обухівське" судові витрати у розмірі 3582,80 грн. за розгляд заяви Верховним Судом про перегляд постанови Вищого господарського суду України від 11.10.2017.

Згідно статей 115 - 117 Господарського процесуального кодексу України у редакції, чинній до 15.12.2017, наказ суду видається судом першої інстанції.

Керуючись підпунктом 1 пункту 1 Розділу XI Перехідних положень ГПК України (в редакції Закону України від 03.10.2017 № 2147-VIII), статтями 111²³, 111²⁴, 111²⁵ ГПК України (в редакції до 15.12.2017) Верховний Суд,

ПОСТАНОВИВ:

Заяву Публічного акціонерного товариства "Обухівське" про перегляд Верховним Судом постанови Вищого господарського суду України від 11.10.2017 у справі № 911/4065/16 задовольнити.

Постанову Вищого господарського суду України від 11.10.2017 скасувати, а постанову Київського апеляційного господарського суду від 21.06.2017, залишити в силі.

Стягнути з Головного управління Держгеокадастру у Київській області на користь Публічного акціонерного товариства "Обухівське" 3582,80 грн. (три тисячі п'ятсот вісімдесят дві гривні вісімдесят копійок) витрат зі сплати судового збору за подання заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом.

Головуючий

Судді

Г.М. Мачульський

І.В. Кушнір

Є.В. Краснов

Згідно з
оригіналом

Г.М. Мачульський

Г.М. Мачульський

І.В. Кушнір

Є.В. Краснов

Верховний Суд
КАСАЦІЙНИЙ
ГОСПОДАРСЬКИЙ
СУД
Вул. Кошівська, 6,
м. Київ, 01016

75

З рекомендованим
повідомленням

сф. № 311/ч. 065/16

ПФ «Обухівське»
мікрорайон Петровишів
м. Обухів
Київська обл.
04701

КИЄВЛАСТЬ